

Vaccinatie in de apotheek

Inhoud

---

1. Alles klaar?	2
1.1. Vereisten (bekijk de checklist)	2
1.2. Inschrijven als 'vaccinerende apotheek'	2
2. Procedure	3
2.1. Vaccinatieafspraak inplannen	3
2.2. Bestelling en ophalen vaccins	4
2.2.1. Registratie ontvangen vaccins	4
2.2.2. Beheer van non-conformiteiten en melding van kwaliteitsproblemen	5
2.3. Voorbereiden van Vaccins	5
2.3.1. Aseptisch werken (basisregels)	5
2.3.2. Bereidingsfiches	5
2.4. Anamnese	6
2.5. Toedienen vaccin	6
2.5.1. Prikaccident	6
2.5.2. Melding van medicatiefouten bij toediening	7
2.6. Registratie in vaccinet+	7
2.7. Opvolging (15 minuten wachten)	7
3. Tarificatie	7

1. Alles klaar?

1.1. Vereisten (bekijk de [checklist](#))

- **Infrastructuur:**
  - **Bereidingsruimte**
    - Voldoende plaats voor aseptisch werken
    - Temperatuur, vochtigheidsgraad en lichtsterkte moet voldoen aan eisen zoals beschreven in kwaliteitshandboek
  - **Afgescheiden (gespreks-)ruimte**
    - Voldoende groot (vaccinator + patiënt)
    - Voldoende privacy
    - Ruimte om patiënt neer te kunnen leggen indien nodig
    - Toegankelijk voor rolstoelgebruikers
    - Voldoende verluchting
    - Eenvoudig te reinigen
  - **Wachruimte** waar patiënt 15 min. kan wachten **onder toezicht**
  - Degelijke **koelkast** (kwaliteit voor bewaren geneesmiddelen)
- **Apotheekteam:**
  - Minstens **2 leden** voor continuïteit normale werking
  - Vaccinator heeft opleiding gevolgd en beschikt over **certificaat**

Zorg dat je uw certificaat bij de hand hebt om aan VC voor te leggen indien gevraagd!

Dit moet ook kunnen voorgelegd worden aan de inspectie!

- Alle teamleden zijn **betrokken** – kunnen noodprotocollen toepassen

1.2. Inschrijven als 'vaccinerende apotheek'

- Patiënten vinden apotheek die vaccineert via [vind een apotheek](#)
- Via **MyAPB** kan u aangeven dat u zal vaccineren in apotheek
  - Via 'Mijn diensten'
  - Kan [afspraakmodule APB](#) gebruiken of eigen site/ afspraakmodule (via 'Mijn

Zorg dat de contactgegevens correct staan zodat patiënten u vlot kunnen contacteren indien nodig!

administratieve gegevens')

- Hang een [affiche](#) uit zodat patiënten zien dat ze bij u ook een vaccin kunnen vragen

2. Procedure

Verspilling moet zoveel mogelijk worden tegengaan, daarom worden prikmomenten best gebundeld. Vaccinatiecentra moeten spuiten/ vials ook bestellen bij Vlaanderen, dus de bestelling van apotheek moet tijdig geplaatst worden bij VC.

Te volgen stappen:

- 1) Vaccinatieafspraken inplannen
- 2) Nodige vials + spuiten OF vaccins bestellen bij VC (procedure afhankelijk per ELZ)
Vials/ vaccins ophalen op afgesproken moment
- 3) Vaccins voorbereiden (indien vials opgehaald)
- 4) Anamnese
- 5) Vaccinatie
- 6) Registratie
- 7) Opvolging (15 min. wachttijd)

2.1. Vaccinatieafpraak inplannen

- ! Per vial moeten alle spuiten binnen de 6u ingepland worden
- ! Hou rekening met 15 min. wachttijd na vaccinatie
- ! Hou rekening met verschillende vaccintypes

Leeftijd	Basis 1 ^e prik	Basis 2 ^e prik	(herfst)Booster	In apotheek?
0 – 4 jaar	NIET	NIET	NIET	NIET
5 – 11 jaar	Comirnaty PEDIATRIC	Comirnaty PEDIATRIC → na 3 weken	NIET	NIET
12 – 17 jaar	Comirnaty ORIGINAL	Comirnaty ORIGINAL → na 3 weken	Comirnaty ADAPTED (BA.1 of BA.4-5) → enkel 1 booster (tenzij risicoprofiel of stage in zorg)	NIET
18 – 30 jaar	Comirnaty ORIGINAL	Comirnaty ORIGINAL → na 3 weken	Comirnaty ADAPTED (BA.1 of BA.4-5) of Comirnaty ORIGINAL (niet de voorkeur)	OK
< 30 jaar	Comirnaty ORIGINAL	Comirnaty ORIGINAL → na 3 weken	Comirnaty ADAPTED (BA.1 of BA.4-5) of Comirnaty ORIGINAL (niet de voorkeur)	OK
	Spikevax (Moderna)	Spikevax (Moderna) → na 4 weken	Spikevax bivalent original/OMICRON BA.1 (Moderna) of Spikevax (Moderna), halve dosis (niet de voorkeur)	OK

2.2. *Bestelling en ophalen vaccins*

Werkwijze voor het bestellen van vaccins wordt lokaal bepaald. Bekijk de info van uw eigen eerstelijnszone om de correcte procedure te volgen.

2.2.1. Registratie ontvangen vaccins

Zorg voor een goed voorraadbeheer van vials. Gebruik hiervoor een register waarin minstens volgende informatie wordt bijgehouden:

- **Binnenkomende vials:**
  - Registratienummer
  - Datum
  - Aantal binnenkomende vials
  - Lotnummer
  - Vervaldatum na ontdooien
- **Klaargemaakte spuiten:**
  - Registratienummer van gebruikte vial
  - Datum
  - Aantal spuiten
  - Vervaldatum en -uur na aanbreken

Wanneer de vaccinatie volledig naar de eerstelijns komt (sluiting VC) zal een uitgebreider stockbeheer nodig zijn. Hiervoor wordt later nog een document voorzien.

2.2.2. Beheer van non-conformiteiten en melding van kwaliteitsproblemen

- **Koude-keten incident:** melden zodat men kan controleren of vaccins toch nog gebruikt mogen worden of niet
  - **Mailen** naar FAGG: rapidalert@fagg.be
Info in de mail
    - Gegevens apotheek
    - Vaccintype
    - Lotnummer
    - Aantal vials
    - Oorzaak van incident
    - Hoe lang werd koude keten onderbroken?
    - Aan welke temperatuur (minimum en maximum)?
  - Of [online meldingsformulier](#) invullen
- **Vaccin of flacon issues:** bij ernstige twijfel vaccin in quarantaine plaatsen tot antwoord van het FAGG of vaccin nog mag gebruiken of niet
  - **Mailen** naar FAGG: rapidalert@fagg.be
Info in de mail
    - Lotnummer (vervaldatum)
    - Voldoende beschrijving van het defect
    - Als men defecte flacon niet gebruikt, de flacon bijhouden op een aparte plaats
    - Als flacon toch gebruikt wordt: foto's vooraf, om defect te tonen
  - Of [online meldingsformulier](#) invullen

2.3. Voorbereiden van Vaccins

2.3.1. Aseptisch werken (basisregels)

- Draag chirurgisch mondmasker
- Was de handen, draag geen juwelen/ horloge
- Werk met ontblote onderarmen
- Zorg dat het werkblad vrij is
  - Voorzie medisch materiaal aan ene kant van het werkblad
  - Voorzie bakje voor afgewerkte spuiten aan andere kant van het werkveld
- Reinig werkveld met alcohol in S-vorm , van boven naar onder (herhaal voor elke nieuwe flacon)
- Ontsmet voor de start van bereiden nogmaals de handen
- Ontsmet de rubberen dop en raak deze niet meer aan met de handen
- Als de naald na het optrekken aangeraakt wordt, mag deze niet meer gebruikt worden

2.3.2. Bereidingsfiches

Klik op de fiche van het vaccintype dat u zal gebruiken:

Tip: hang deze uit in de ruimte waar u de vaccins zal voorbereiden

- [COMIRNATY Original RTU \(Pfizer\)](#)
- [COMIRNATY Original/ Omicron BA.1 en BA.4-5 \(Pfizer\)](#) → vanaf booster 1 of vaccin 3
- [SPIKEVAX \(Moderna\)](#)
- [SPIKEVAX Bivalent Original/ Omicron BA.1 \(Moderna\)](#)

2.4. Anamnese

Voor het vaccineren is het belangrijk dat er eerst een anamnese plaatsvindt. Afhankelijk van de hoeveelste covid-vaccinatie de patiënt krijgt, is een andere anamnese nodig.

Volg de [anamnese flowchart](#) om zeker te zijn dat de patiënt het vaccin mag krijgen.

Als uit de anamnese blijkt dat de patiënt het vaccin niet mag hebben, kan het zijn dat de patiënt eerst doorverwezen moet worden naar de huisarts.

Het gereserveerde vaccin mag dan NIET meegegeven worden met de patiënt.
Als blijkt dat de patiënt het vaccin toch mag krijgen moet een nieuwe afspraak gemaakt worden bij de apotheek, huisarts of het vaccinatiecentrum.

2.5. Toedienen vaccin

- Als vaccineren in de bovenarm niet mogelijk is, wordt anterolateraal in het bovenbeen gevaccineerd
- Trek voor een IM inspuiting de huid strak tussen duim en wijsvinger en breng met de andere hand de naald loodrecht in.
- Ontsmetten van de injectieplaats is niet nodig
- Aspiratie is niet noodzakelijk
- Gooi de lege dead volume spuit in de naaldcontainer (te verkrijgen via groothandel – op voorhand te bestellen zodat aanwezig op vaccinatiemoment)

2.5.1. Prikaccident

a) Hoe een prikongeval bij vaccinatie voorkomen?

- Zorg voor een geschikte naaldcontainer binnen handbereik zodat naalden onmiddellijk kunnen worden weggegooid
- Gebruikte naalden nooit recappen
- Naaldcontainer maar voor $\frac{3}{4}$ vullen

b) Procedure bij prikaccident

- **EHBO:**
  - Hevig bloedende wonde onder warm stromend water afspoelen (bloed uit wonde laten vloeien, niet op drukken om besmettingsgevaar niet te verhogen)
  - Wonde reinigen met water en zeep
  - Wonde ontsmetten met alcoholische oplossing en steriel afdekken
- **Zo snel mogelijk bloed afnemen**
  - Zowel van persoon met prikaccident als van persoon van wie bloed afkomstig is (indien gekend)
  - Contacteer hiervoor de huisarts
  - Informeer de verzekeraar voor arbeidsongevallen

2.5.2. Melding van medicatiefouten bij toediening

- Mailen naar FAGG: medication-errors@fagg.be
Info in de mail:
  - Contactpersoon
  - Beschrijving van de situatie: Waar? Wanneer? Met welk vaccin? Wanneer is de fout vastgesteld en hoe? Wat is de oorsprong van het incident? Welke acties zijn ondernomen bij vaststelling van de medicatiefout?
- Online via www.eenbijwerkingmelden.be

2.6. Registratie in vaccinet+

Alle geplaatste vaccins moeten door de vaccinator geregistreerd worden in Vaccinet+.

- Zorg dat u op voorhand uw [account op vaccinet activeert](#). Activatie kan verschillende uren duren, dus doe dit op voorhand!
- Bekijk op voorhand de [handleiding van vaccinet](#) (p22 – 26) zodat registratie op het moment zelf vlot gaat
- **Opmerkingen:**
  - Mensen zonder rijksregisternummer zullen niet terug te vinden zijn in vaccinet. Geeft geen probleem aangezien enkel mensen met correcte verzekering in apotheek gevaccineerd kunnen worden.
  - U mag enkel vaccinaties registreren die u zelf hebt geprikt, eventuele vaccinaties uit het buitenland **moeten door de huisarts in het medisch dossier** geregistreerd worden

2.7. Opvolging (15 minuten wachten)

Laat de patiënt 15 minuten ter observatie wachten. Zorg dat de patiënt voldoende privacy heeft van andere patiënten, maar zorg ook dat u de patiënt in het oog kan houden.

3. Tarificatie

Het klaarmaken en toedienen van het vaccin wordt weggeschreven in het voorschriftenregister op naam van de patiënt.

Indien u zelf voorschrijft maakt u gebruik van een dummy-arts.

Honoraria (en CNK's) aan RIZIV te factureren

- **Vorbereiden** van COVID-19 vaccin (spuitje vanuit Vial) in de apotheek : **€3,22 (CNK 5521729)**
- **Toedienen** COVID-19 vaccin: **€15,50 (CNK 5521711)**